

Bókun

fulltrúa Sjálfstæðisflokksins í samráðsnefnd um viðbrögð við ákvörðun Hæstaréttar um ógildingu kosninga til stjórnlagabings

Sjálfstæðisflokkurinn telur brýnt að endurskoða stjórnarskrána og styður slíka endurskoðun. Samkvæmt gildandi stjórnarskrá er Alþingi stjórnlagabing og getur eitt breytt stjórnarskrá og má ekki víkja sér undan þeirri ábyrgð, enda ekki ástæða til.

Eftir það klúður við framkvæmd kosninga til stjórnlagabings skv. l. 90/2010, sem leiddi til ógildingar kosninganna í Hæstarétti, telur undirritaður fulltrúi Sjálfstæðisflokksins að ekki eigi að halda áfram með hugmyndir um ráðgefandi stjórnlagabing með tilheyrandi kostnaði og leggur til að haldið verði áfram starfi stjórnlaganefndar, þ.e. að safna gögnum um stjórnarskrármál og setja fram hugmyndir um breytingar á stjórnarskrá og útfærslu þeirra. Jafnframt hvetur undirritaður til þess að frekari undirbúningur að endurskoðun stjórnarskrárinnar verði styrktur með almennri umræðu í samfélaginu og rannsóknum á stjórnarskrármálum, um leið og leitað verði ráðgjafar innlendra og erlendra sérfræðinga. Sú vinna verði á forræði Alþingis.

Greinargerð

Sjálfstæðisflokkurinn hefur frá upphafi gert alvarlegar athugasemdir við það ferli við endurskoðun stjórnarskrárinnar sem stofnað var til með lögum nr. 90/2010 um stjórnlagabing. Vandræðagangur í kringum kosningar til stjórnlagabings, dræm kjörsókn, flækjur í framkvæmd og nú síðast ákvörðun Hæstaréttar Íslands um að ógilda kosningarnar sýnir því miður, svo ekki verður um villst, skort á undirbúningi og fyrirhyggju í máli sem lýtur að grundvallarlögum samfélagsins og ætti að leysa með vönduðum hætti á grundvelli breiðrar samstöðu.

Sú staða sem komin er upp er alvarleg áminning um að staldra við og nálgast það mikilvæga viðfangsefni, sem endurskoðun stjórnarskrárinnar er, með vinnubrögðum sem henni eru samboðin. Sá kostur að berja í bresti þess ferlis, sem þegar hefur að verulegu leyti runnið út í sandinn með óafturkræfum hætti, er hins vegar ekki tækur. Persónukjör með miklum fjölda frambjóðenda og landið sem eitt kjördæmi er augljóslega miklum vandkvæðum bundið, auk þess sem telja mætti til fjölda annarra annmarka á lagasetningunni, undirbúningi og framkvæmd. Endurtekning kosninga á grundvelli sömu eða lítt breyttra laga er því lítt fýsilegur kostur, jafnvel þótt horft væri framhá þeim mikla kostnaði sem af því myndi hljóta. Nýjar kosningar samhliða þjóðaratkvæðagreiðslu á grundvelli 26. gr. stjórnarskrárinnar myndu auka enn á hættu á ruglingi og flækjum í framkvæmd. Skipun einhvers konar stjórnlagaráðs, með þeim einstaklingum sem fengu á sínum tíma útgefin kjörbréf í kjölfar hinna ógildu kosninga í nóvember, væri augljóslega tilraun til að víkja sér undan niðurstöðu Hæstaréttar og því ekki tæk leið í stöðunni að mati undirritaðs.

Undirritaður fulltrúi Sjálfstæðisflokksins leggur þess í stað til að því starfi sem stjórnlaganefnd var falið, þ.e. að safna gögnum um stjórnarskrármál og setja fram hugmyndir til breytinga á stjórnarskrá verði framhaldið, annað hvort á vegum sömu nefndar, jafnvel með fjölgun nefndarmanna, eða nýrrar nefndar sérfræðinga sem Alþingi skipar. Jafnframt gæti Alþingi kjörið sérnefnd þingmanna, sem eingöngu sinnti þessu verkefni á fyrirfram tilgreindum tíma.

Í ljósi þess að stjórnlaganefnd mun hafa lokið gerð skýrslu, sem ætlunin var að skila stjórnlagabingi þann 15. febrúar sl., væri eðlilegt að sú skýrsla yrði þegar afhent Alþingi sem áfangaskýrsla og gerð opinber, þannig að hún gæti nýst sem innlegg í þá umræðu sem eðlilegt er að fari fram í samfélaginu á næstu vikum og mánuðum um efnisatriði stjórnarskrár.

Samhliða því nefndarstarfi, sem vikið var að hér að framan, mætti styrkja undirbúning að endurskoðun stjórnarskrárinnar enn frekar með því að ýta undir almenna umræðu, rannsóknum á stjórnarskrármálum og með því að fá innlenda og erlenda sérfræðinga að starfinu.

Undirritaður fulltrúi Sjálfstæðisflokksins er eindregið þeirrar skoðunar að þörf sé á endurskoðun stjórnarskrárinnar. Með þeim aðferðum, sem bent er á hér að ofan væri með faglegum hætti hægt að leggja traustan grunn að þessu þýðingarmikla verkefni. Vandaður undirbúningur og viðtæk, almenn umræða er forsenda þess að vel takist til.

Fulltrúi Sjálfstæðisflokksins itrekar að samkvæmt gildandi stjórnarlögum Íslands er það hlutverk Alþingis að fjalla um og taka afstöðu til breytinga á stjórnarskrá. Undan þeirri ábyrgð má Alþingi ekki að víkja sér.

